

TOVERI
(THE COMRADE)

The organ of the Finnish workers in the Western States. The only Finnish Daily in the West. Published Daily, except Sunday, at Astoria, Oregon, by the Western Workers' Publishing Society.

OFFICE SEVENTH AND COMMERCIAL STREET
Opposite Post Office
PHONES: OFFICE 365, EDITORIAL DEPT 832
Post Office address: TOVERI, Box 99, Astoria, Ore.

EDITORIAL STAFF
ELIS SULKANEN, Managing Editor; SULO SYVA-NEN, ALEX SEVO, T. A. JOHNSON, A. N. KOSKELA.

Entered as second-class mail matter July 18, 1912, at the Post Office at Astoria, Oregon, under the Act of March 3, 1879.

Lisää valoa Mooneyn juttuun

Hiljoilleen selviytyy se juonien vyyhti, minkä San Franciscon riihtäjät puoivat valmistuneisuuspäivän pommituksen ympärille vuonna 1916 ja minkä avulla työväenjärjestäjä Thomas Mooney tehtiin kapitalistien koston uhriksi. Että Mooney tuomittiin hirtettäväksi väärin todistusten ja oikeusvirallisten liikaisten menettelyjen avulla, se on jo melkein koko maailman tietoina Oxmanin ja Rena Mooneyn oikeusjuttuissa tehtyjen paljastusten kautta, ja nämä paljastukset on virallisesti vahvistanut hallituksen erikoisagentin Densmoren raportti. Mutta salaisuutena on toistaiseksi pysynyt kätkät ovat valmistuneisuuskuulueen pommiräjähdysten todelliset syylliset. Mooneyn puolustajat ovat viitanneet Saksan salaisiin agentteihin, jotka olivat saaneet asiakseen asettaa pommieja lähteviin laivoihin, pommiveikeilystä syytetyn Saksan konsulin Frans Boppin ja hänen kumppaniensa oikeusjutussa ilmenneiden todistuksien nojalla. Että Mooneyn puolustajat olivat oikeilla jäljillä, osoituu nyt oikeaksi McNeil saaren vankilasta hijattain vapautetun paroni von Brinkenin tunnustuksessa, jota julkaistaan San Francisco Bulletin lehdes-sä. Tämä Brinken, joka toimi at-tasheana Boppin konsulaatissa oli saanut tehtäväkseen hävittää liitolaitosten laivoja, rautatieuuneita ja siltoja sekä sotatarvevarastoja, mutta joutui kiinni ja tuomittiin Boppin ohella vankuteen.

Tunnustuksissaan von Brinken avo-mielisesti paljastaa kaikki vehkeilynsä Saksan sotilasjohdon käskyjen toimeen-pajana yksityiskohtia myöten. Bulle-tin on laajalti ilmoittanut Brinkenin ar-tikkeleita, joissa luvataan "uutta valoa valmistuneisuuspäivän pommiräjähdyk-seen." Tunnustuksensa esipuheessa von Brinken tuo esille vilpittömän us-konsa, että pommiräjähdysten aiheutta-jina hän pitää palveluksessaan olleita pommisankareita. Pommiveikeily oli korkeimmillaan valmistuneisuuskuulueiden aikana ja Brinken arvelee, että Steudart ja Market katujen kulmassa rä-jähtänyt pommii oli alunpitäen ajottu eräiseen liitolaitoksen laivaan, joka oli satamassa vain yhden blokin matkan päässä räjähdyspaikalta. Ennen vanki-laansa menoa Brinken teki myös täy-dellisen tunnustuksen Yhdysvaltain hal-litukselle ja näiden tunnustusten perus-teella hallituksen salaiset agentit etsivät yli maan erästä Kurt Jaenkea pommis-ankarina, joka oli valmistuneisuuspäi-vän pommien asettanut. Jaenkea ei saa-tu kiinni, vaan hänen onnistui korkeain suojelijainsa avulla pihoutua. Nykyisin hänet tiedetään olevan turvassa Mexi-con puolella.

Boppin ja von Brinkenin palveluk-sessa pommiveikeilyinä oli myös eräs C. C. Crowley, joka ensimmäisenä jou-tui vankilaan kahdeksi vuodeksi. Tä-mä mies, joka tietänee yhtä ja toista valmistuneisuuspäivän pommiräjähdyk-sestä, oli piiriytyttä Fickertin palve-luksessa vuonna 1915 ja hänen päihäimpiä ystäviään — saman Fickertin, joka väärillä todistuksilla tahtoi hirt-tää Thomas Mooney. Kun Crowley joutui kiinni rikoksistaan, avusti Fickert ystävänsä puolustusta oikeudessa.

Nykyään ovat nämä pommisankarit, Bopp, von Brinken, Crowley ynnä muut jokainen vapaana, mutta vehkeilyjen uhriksi joutuneet Tom Mooney ja War-ren Billings kärsivät einkautista van-keusrangaistusta. Edelliset todistettiin syyllisiksi julmiin rikoksiin, mutta jäl-kimäisten suhteen on todistettu oikein hallituksen virallisessa raportissa, että heidät oli tuomittu väärillä keinoilla. Mutta heidän välillä on suuri erotus. Toiset ovat hienoja aristokraatteja, val-taluoikkaan kuuluvia herroja tai heidän lakeijoitaan, jotka eivät oleet syyllisiä järjestelmää vastaan tähdättyihin rikok-siin. Jälkimmäiset ovat syyttäjiä siihen hirveään rikokseen, että koettivat jär-

jestää työväkeä ja uhkasivat riihtäjien luokkajuttuun. Vaikka Bulletin ja von Brinken ovat luvanneet luoda uutta valoa valmistu-neisuuspäivän pommituttuun, jää Tom Mooney kuitenkin lupauksiin nähden epäilevälle kannalle, kuten hän vanki-lasta käsin toimittamassaan kuukausi-lehdessä selittää. Suurpääoma, joka tähän asti on tehnyt tyhjäksi kaikki yri-tykset saada Mooneylle uuden kuuluste-lun, vaikka kumoamattomat tosiasiat puhuvat Mooneyn puolesta, ei salline Bulletinin — joka on porvarillis-liberaa-linen lehti — ja von Brinkenin menää kovinkaan pitkälle "uuden valon" heit-tämisessä pommituttuun. Koko San Francisco korkeampi yhteiskuntapiiri, sen hallinto- ja oikeuslaitosten huoma-tuimmat johtajat, ovat sillä tavalla kie-toutuneet tähän aikamme räikeimpään oikeusrikokseen, että Mooneyn jutun paljastus järkyttäisi koko rakennusta ylhäältä alas asti. Mutta mikään muu kuin täydellinen paljastus ja sovitus — se on oikeuden antaminen Mooneylle, ei voi poistaa sitä tahraa, jolla koko Californian valtiouruus on saastutettu. Pystyvätkö kapitalistit siihen?

MINKÄTÄHDEN ON KUULUTTAVA UNIOIN

On muutamia asioita, jotka jokapäi-väisyys kokonaan sivuuttaa yksinker-taisuutensa takia. Joku asia saattaa ol-la niin luonnollinen, niin selvä, että sitä muistuttaminen tunnustaa kiusallisel-ta. Mutta monasti myöskin havait-see, että juuri se tulee laiminlyödyksi mikä on kaikkein tavallisinta ja olisi kaikkein välttämättömintä. Se tulee lyödyksi laimin sen tavallisuuden, sen jokapäiväisyyden, sen kaikkea uutuut-ta vailla olevan luonteensa takia. Monet pitävät unioihin liittymiskeho-tusta niin joutavan jokapäiväisenä, et-tä se tympästyttää heitä. Nämä työlai-set ovat juuri niitä, jotka laiminlyövät välttämättömimmän kuvittelemiensä mahdolluuksien takia. Ne ovat niitä, jotka ovat valmiit sivuuttamaan kai-ken tuolla fraasilla: "tiefään sen sa-nomattakin".

Unioihin on kuuluttava siitä syystä, että niissä taistellen ja toimien voidaan saada siitä ainoasta tavarasta, mitä työ-läiset voivat myydä — työvoimasta — korkeampi hinta. Unio on laitos, jon-ka tehtävänä on parantaa työläisten palkka- ja muita työehtoja. Se suoje-lee työläisiä kapitalistiselta riistännäl-lä. Työläisten taloudellinen järjestö kas-vattaa työläisissä itsenäisyyttä, mie-huutta, tarmoa vastustamaan riihtäjien mielivaltaa, ja lujittaa työläisten yhteisymmärrystä, kasvattaa solidarisuut-ta ja antaa jokaiselle vilpittömästi toi-mivalle toverille toisten toverien kiun-noituksen ja luottamuksen. Se lujit-taa jokaisen yksityisen työläisen ase-maa palkkatyöläisenä.

Taloudellisen järjestön toiminta kas-vattaa työläisissä itsetietoisuutta, yhteenkuuluvaisuuden tunnetta sekä perusteellisempaa ymmärrystä yhteiskun-nallista asioista. Se kasvattaa työläi-siä ja siten laajentaa työväenluokan voi-maa.

Työväenluokan taloudellinen järjestö on välttämätön sorrettujen ja riihtetty-jen yhdyside, joka ensimmäiseksi, sel-västi ja havainnollisesti johtaa työläiset joukkona yksityisiä kapitalisteja ja ka-pitalistien muodostamia liittoutumisia vastaan. Jokaisen työläisen on kuuluttava unioon taas siitä syystä, että yksityinen työläinen on yksi ja välttämätön ren-gas siinä ketjussa, joka taistelee ka-pitalisteja vastaan. Kukaan muu ei voi tuoda parannuksia työläisten oloihin, kuin työläiset itse. Ja kukaan muu ei toimi eikä taistele unioissa yksityisen työläisen puolesta jos hän itse ei kuulu siihen. Jos yksityisen työläisen palkka on tyhjä, on ketjussa aukko, josta vas-tustaja pääsee sisään ja taistelu on me-netetty. Jos kaikki työläiset heittäis-vät unioon kuulumisen niin välinpitä-mättömästi kuin monet, vieläpä sosia-lismin hyväksyvätkin tekevät, niin unio-ita ei olisi lainkaan ja kapitalistien mielivalta olisi vieläkin yleisempi.

Jokaisen työläisen on kuuluttava unioon, koska kunnollisen työläisen ar-von mukaista ei ole ottaa vastaan lah-joina tuloksia, joita toiset työläiset työ-teettäjiltä taistelun kautta ovat valloit-taneet. Union toiminta ja järjestämi-nen on työläistoverien työtä ja kuinka hävettävää on nähdä työläisiä, jotka ovat valmiit nauttimaan tämän järjes-tämisen tuloksista, mutta eivät välitä mitään union rakentamisesta. Jokai-sen union toiminta riippuu juuri siitä

miten lukuisa joukko työläisiä siihen kuuluu ja jos union toiminta on lai-mea, kelvoton ja ei vastaa tarkoitustaan, on se juuri niiden työläisten syy, jotka pysyttelevät ulkona kaikista unioista. Unioon kuuluvien on myöskin pidet-tävä huolta siitä, että he jokainen osal-taan ottavat osaa union toimintaan, vaikuttavat sen toimintatapaan, peri-aatteisiin ja taktiikkaan ja työskentele-vät tarmolla kaikkea työväenliikkeelle epäedullisia virtauksia vastaan. Jokaisella työlälällä on kuuluttava sii-hen unioon, mikä työ- tai teollisuusala-la on vallitsevana. Jos on toiminnassa kaksi uniota tehköön jokainen valin-tansa sen mukaan kumpi unioista pa-remmin vastaa työväenluokan luokka-taistelun kokonaisperiaatteita ja katso-muksia. Edistysmieliset järjestöt ovat aina puutteineenkin ja virheineenkin parempia kuin vanhoilliset, kapitalis-tien agenttien johtamat uniot.

LIIKE-ELÄMÄN LAMAANTUMINEN

Että me säännöllisesti lähestymme yhä tuntuempaa pulakautta, se on ol-lut jo pitemmän aikaa selvää sekä kau-konäkösimmille kapitalisteille että luok-katietoisille työläisille. Joidenkin ta-voroiden hintojen alentamisen kautta koettavat "uudistusmieliset" tehtailijat siirtää kriisiä tuonneemmaksi. Mutta toiset teollisuudenharjoittajat, joita pu-ristaa finanssikapitalistien valta, lujasti ovat jo joutuneet sulkemaan tehtai-taan. Paikoin tämä taloudellinen kriisi on jo johtanut mitä kamalimpaan anarkiaan. Etelässä poltetaan puuvilla-tehtaita kostonki niille, jotka eivät suot-u yhteisiin tuumiin sulkemaan tehtaita hintojen kohottamiseksi. Mitä merkil-lisin sekamelskä vallitsee jo yllinä kai-killä taloudellisen elämän tärkeillä aloil-la. Anarkia ja hulluomaisuus leviää ja keinottelijat ahmivat tulisemmin kuin milloinkaan ennen.

Chicagon pankkimiehet valittavat lii-kenteen lamaanasta. Syykskuun rap-ortti mainitun kaupungin pankkien tu-loiksi osoittaa vain \$2,547,540,036. Vaikka summa on huokeanlainen maal-likon silmällä katsottuna, on se kuiten-kin 628 milj. dollaria vähemmän kuin pankkien tulot olivat viime maalisk. ja 306 milj. dollaria vähemmän kuin vi-me heinäk. Pankkien balanssi oli syys-kuussa \$201,736,696, ollen se 23 milj. dollaria vähemmän kuin heinäk. ja 12 milj. vähemmän kuin elokuussa. Pank-kiirit selittävät tämänlaisen tilanteen johtuvan teollisuuden lamaanomisesta tai enteistä, jotka johtavat siihen. Luot-toilike on vähentynyt ja se aiheuttaa pankkiliikkeen vähentymisen, ja se kul-kee tavallisesti teollisuuspuolan edellä tai sen mukana.

Ulkomaakauppa on vähentynyt. Ul-komaiden halpa rahan kurssi ei houkuttele niitä ostamaan amerikkalaisia tava-roita ja näiden maiden huono ja epä-varma taloudellinen asema pitää taas niiden rahan kurssin alhaisena. Ulko-maamarkkinoiden elpymisestä ei ole suuria toiveita koska sota on hävittänyt puolen maailmaa ja saattanut kaikki maat huonoon taloudelliseen ja finans-siaaliseen asemaan.

Amerikkalaisen kapitalismin edessä on täällä haavalla vakavia vastuksia. Oli-laan kriisin edessä, joka on pahempi kuin se, jota maa valmistautui vastaan ottamaan 1917. Kapitalismin kaikki noitapolut tulevat kuletuksi ja tuntematon "kauhistus" — työväenluokan valta — uhkaa koko maailman riihtäjiä.

— Ne, jotka ymmärtävät vain val-lankumouksen ulkonaisen puolen eikä sen syvempiä kysymyksiä, ovat muita korkeammalla. Nämä kysymykset eivät koske muotoja, ei henkilöitä, ei tasa-vallan rajoittamattamista eikä monar-kian rajoittamattamista, vaan niissä on kysymys kansan aineellisesta hyvinvoin-nista. Tähän saakka vallinnut spiritua-linen (henkimaailmaoppia kannatta-va) uskonto oli hyödyllinen ja välttä-mätön niinkauan, kun suurin osa ihmisi-stä eli kurjuudessa, niin kauan, kun sen täytyi lohdutella itseään taivaalli-sella uskonnolla. Mutta teollisuuden edistyessä on tullut mahdolliseksi ko-hottaa ihminen aineellisesta kurjuudesta ja tehdä onnelliseksi mainen elämä. — He ymmärtävät minua. Ihmiset ymmärtävät meitä huonommin, kun me sanomme heille, että heidän täytyy vas-tedes syödä joka päivä nauttanlihaa pe-runoiden sijasta, että he tulevat teke-mään vähemmän työtä ja enemmän tanssimaan. Luottakaa siihen, ihmiset eivät ole mitään aseja!

Heinrich Heine.

Nykyhetken Neuvosto-Venäjä

PIETARIN TUOTANTOLAITOSTEN JOHTO

(Virallisia tilastoja)

Taloudellisten neuvostojen viimeisen kongressin jälkeen on Venäjän teollisuuskäsitteiden uudelleenjärjestämisen työhön kiintyneessä pitreissä vilkkaasti keskusteltu kysymyksestä kumpi tuotantolaitosten johtomoto on pa-rempi, yhteinen johto vai yksilöllinen. Pietarin kaupungin tilastotol-misto Pietarin Työkomitean tilastol-lisen alustuksen yhteydessä on jaka-nut kyselykaavakkeita saadakseen selville missä määrin nämä kaksi johtomotoa ovat vallitsemassa Pie-tarin tehtaissa ja myöskin tehtaita hoitavien kollegioiden jäsenluvu-maalliskuu 1 p:nä, 1920. Kyselykaav-akkeilla on saatu seuraava aineisto:

Tuotantolaitosten koko	Yksil.		Yht.		Yhteensä	
	No.	Pros.	No.	Pros.	No.	Pros.
50 työläistä tai vähemmän	35	64.8	19	35.2	54	100
51—200 työläistä	73	60.3	48	39.7	121	100
Yli 200 työläistä	26	30.6	59	69.4	85	100
Yhteensä	134	51.5	126	48.5	260	100

Yksilöllinen työjohto on entimmäk-seen sääntönä pienemmissä tuotanto-laitoksissa, joista 64.8 prosenttia joh-taa yksi ainoa henkilö. Keskiuurul-issa tuotantolaitoksissa on 60.8 yk-silöiden johtajia ja suurissa tuotantolaitoksista 30.6 prosenttia. Pienem-

missä tuotantolaitoksissa myös ha-vaitsemme entimmäkseen entiset o-mistajat isännöintijoina tai johtajina. Seuraava taulukko osoittaa missä muo-ssa ja kuinka pitkän ajan yksi tai toinen työjohtomoto on ollut tuo-tantolaitoksissa käytännössä:

Tuotantolaitosten jaotus aikaan nähden milloin nykyinen johtomoto tuli käytäntöön (prosentissa)	Nykyinen johtomoto tuli käytäntöön:		
	Ennen marras-kuun vallanku-mousta.	Marraskuun, 1917, ja tammik. 1919, välisenä aikana.	Jälkeen tamik. 1 p:nä, 1919.

Tuotantolaitosten suuruus	Yksilöll. työjohto.			Yhteinen työjohto.		
	Yksilöll. työjohto.	Yhteinen työjohto.	Yhteensä.	Yksilöll. työjohto.	Yhteinen työjohto.	Yhteensä.
50 työm. tai vähemmän	53.3	46.7	100.0	68.7	31.3	100.0
51—200 työm.	67.4	32.6	100.0	55.6	44.4	100.0
Yli 200 työm.	33.3	66.7	100.0	16.0	84.0	100.0
Yhteensä	55.2	44.8	100.0	39.0	61.0	100.0

Niistä tuotantolaitoksista, jotka ei-vät oleet muuttaneet työjohtomoto-otaan ylläolevassa taulukossa ensin-mä mainitun ajan jälkeen, suurin määrä (55.2 prosenttia) ovat toimi-neet yksilöllisen johdon periaatteen mukaan, samalla kun yhteisjohdon periaatetta on noudatannut vähemmistö tuotantolaitoksissa (44.8 prosent-tia). Tuotantolaitosten pakkoluovutus luonnollisesti oli suurin marraskuun vallankumouksen jälkeen; tästä syys-tä voidaan helposti käsittää, että niissä tuotantolaitoksissa, jotka sen-jälkeen ovat säilyttäneet saman joh-tomodon, on suurin määrä (61 prosent-tia) yhteisesti johdettuja. Mut-ta viime aikoina on tapahtunut suuria muutoksia; useimmat tammikuun 1 p:nä, 1919, jälkeen johtomotoaan vaihtaneet tuotantolaitokset ovat ottaneet käytäntöön yksilöllisen työjohton; toisin sanoen, kaikki johtomotoaan vaihtaneista tuotantolaitoksista vi-meisten 14 kuukauden aikana 52 prosenttia on siirtynyt yksilölliseen työ-johtoon.

Vallankumouksen jälkeen tuotantolaitoksissa on tehty muutoksia ei vain työjohtomuodossa. Tuotaannon me-nettelytavoiissa ja laajentamisessa on myös tapahtunut suuria muutoksia. Suurimmassa osassa tuotantolaitoikia on työntekijän lukumäärä pienenty-nyt; sensijaan kun vallankumouksen puhjettua työntekijän lukumäärä oli 239,356, oli tuotantolaitoik-sissa vain 81,069 työläistä. Työntekijän keskinertäinen lukumäärä, joka nykyään kutakin tuotantolaitosta kohden on 312.8, oli vallankumouk-sen alkaisessa 320.6. Erotus siis on sangen suuri. Mutta mitkä tuotanto-laitokset kärsivät eniten, neko, joissa on ollut yhteinen johto vaike no. Joissa on ollut yksilöllinen johto? Palatkaamme taas numerotietoihin:

Yhteisesti johdetut tuotantolaitokset.	Työntekijän keskimäärä tuotantolaitosta kohden:	
	Ennen vallankumousta	Entisen luvun suhdte nykyiseen
Tuotantolaitoksen koko	Maalisk. 1 p. 1920	
50 työm. tai vähemmän	41.4	119.7
51—200 työm.	117.0	342.7
Yli 200 työm.	797	2,451.4
Yhteinen keskimäärä	345.2	1,313.8

Yksilöllisesti johdetut tuotantolaitokset.	Työntekijän keskimäärä tuotantolaitosta kohden:	
	Ennen vallankumousta	Entisen luvun suhdte nykyiseen
Tuotantolaitoksen koko	Maalisk. 1 p. 1920	
50 työm. tai vähemmän	29.0	86.7
51—200 työm.	103.7	396.5
Yli 200 työm.	797.6	1,691.0
Yhteinen keskimäärä	206.8	573.3

Työntekijän lukumäärän vähenemi-nen on hyvin merkittävä kummassa-kin ryhmässä. Mutta yhteisesti joh-dettuihin tuotantolaitoksiin on tarkastamme ryhmä erikseen ko-koonsa nähden, niin tulemaan vaku-tetuksi, että eniten ovat kärsineet ne yhteisesti johdetut tuotantolaitok-set, jotka itsepitäisimmän ovat vas-

tustaneet yksilöllistä johtoa, nim. su-ret tuotantolaitokset.

Mutta mikä on tuotantolaitosten hallintojen jäsenten yhteiskunnalli-nen asema ja toiminta, ja minkälai-sista henkilöistä ne muodostuvat? Yhteishallinnon ja yksilöhallinnon tiirehtöörin enemmistö ei ole työläi-sii. Hallinnossa olevien työläisten prosenttiluku, joka yhteisesti johdet-tuissa laitoksissa nousee 43.7 prosent-tiin, laskee yksilöllisesti johdetuissa tuotantolaitoksissa 28.6 prosenttiin. Yhteisesti johdetuissa tuotantolaito-sten ryhmässä prosenttimäärä vaihte-lee osoittamatta määrättyä suuntaa. Mutta mitä suurempia yksilöllisesti johdetut tuotantolaitokset ovat, sitä varmemmin on taipumuksena nimitt-ää johtoon spesialisteja, tekniikkoja, ja itseassassa, entisiä työnantajia ja työnjohtajia. Näemme myös, että eksperttien, tekniikkojen ja konttori-työläisten lukumäärä ei ainoastaan ole suurempi yksilöllisesti johdetuissa tuotantolaitoksissa kuin yhteisesti johdetuissa (71.4 prosenttia 61.3 prosent-tia vastaan), vaan että se kokonaan yksityisesti johdetuissa tuotantolaitosten koon mukana.

Johdossa olevien ryhmien jäsenet lukeutuvat mitä erinäisimmille spe-sial-aloille. Onnettomuuskirje rapo-rtteja on saatu vain niistä jäsenistä, jotka olivat Pietarissa silloin kun kyselykaavakkeet lähetettiin (kaikkiaan 372 henkilöä). Metallityöläis-ten keskuudessa sorvarit (6) ja luk-kosepät (27) ovat erittäin runsaasti edustettuna; elintarvetyöläisten kes-kuudessa leipurit (13); kirjapainotyö-läisten keskuudessa latojat (16); vaatetustyöläisten keskuudessa räätälit (10), j. n. e. Virakkajain joukossa ovat erittäin huomattavia insinöörit (73), tekniikot (20), mekaniikot (12), kirjanpitaajat (13), konttorityöläiset (11), j. n. e. Mutta myöskin tavata-nen henkilöt, jotka entiseen tol-malaansa nähden eivät ole missään suhteissa teollisuuteen, kuten yksi lak-imies, yksi kirjailija, yksi entinen upseeri, kaksi opettajaa, kaksi kaup-piasta, j. n. e. On vaikea selittää miksi nämä tällaiset henkilöt jou-tuivat Pietarin tuotantolaitosten joh-toon.

Naishenkilöitä on työjohtossa vain vähän: 570 tiirehtöörin joukossa on 34 naista. Kollektiivisesti johdetuissa teollisuuslaitoksissa on naisjohta-jien lukumäärä suurempi (7.1 prosent-tia hallintojen jäsenmäärästä) ja yk-pi (vain 3.3 prosenttia).

Yksilöllisesti johdetuissa paljon pienem-miä mielenkiintoa on myös kommu-nististen kollektiivien ottama kanta yhteen tai toiseen työjohtomotoon nähden tuotantolaitoksissa, sillä kollektiivien edustavuuille jää johtavan osan edineen tuotaanon järjestämi-sestä teollisuuslaitoksissa. Jos ase-tamme yhtelisen ja yksityisen työjoh-don alaiset tuotantolaitokset vas-takkain eri ryhmässä, niin saadaan seuraava kuva:

Työjohtomoto	Yksilöllinen		Yhteinen	
	Yksilöllinen	Yhteinen	Yksilöllinen	Yhteinen
Yhteensä	171	222	171	222
50 työm. tai vähemmän	133	109	133	109
51—200 työm.	66.8	54.3	66.8	54.3
Yli 200 työm.	88.0	37.4	88.0	37.4
Yhteensä	571	183	571	183

Näemme siis, että kommunistien järjestöjen luulla tuotantolaitoksissa riippuu tuotantolaitosten suuruudesta. Kollektiivie jä sisältävien tuotantolaitosten prosentti kohoaa tuotantolaitosten koon mukaan; yksilöllisesti johdetuihin tuotantolaitoksiin näh-den se on 17.1 prosenttia (laitoksis-sa, joissa on 50 työm. tai vähemmän), 65.8 prosenttia (tuotantolaitok-sissa, joissa on yli 200 työm. tai vähemmän), ja 88 prosenttia (tuotantolaitoksis-sa, joissa on yli 200 työm. tai vähemmän). Yhteisesti johdetuissa laitoksissa on suhdte 22.2 prosenttia, 54.3 pros., ja 93.3 pros. Tämä ilmiö on siten sel-lettävissä, että suurten tehtaiden ja lasten työläisjoukot ovat aina pa-remmin järjestyneet kuin pienin laitoksin hajaanuneet työläiset. Sa-malla tavalla kollektiivien valta is-sen jäsenten lukumäärä lisääntyy tuo-tantolaitoksen koon mukaan. Aino-aan poikkeuksena tässä suhteessa ovat yhteisesti johdetut keskiuuruiset tuotantolaitokset. Erittäin tärkeistä merkityksestä kuitenkin on puolea kollektiivien jakaantuminen ja vaiku-tusvalta kumpankin työjohtomotoon nähden. Samalla kun yksilöllis-esti johdetuissa laitoksissa vain 57.1